

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Radana Malíka v právní věci stěžovatele **I. S.**, zastoupeného Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem v Plzni, Františkánská 7, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 30. 11. 2004, č. j. 52 Az 321/2003 - 55,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 30. 11. 2004, č. j. 52 Az 321/2003 - 55 byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 10. 10. 2003, č. j. OAM-1153/AŘ-2002, jímž byl zamítnut rozklad stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 17. 7. 2001, č. j. OAM-990/CU-02-P18-2001 a současně potvrzeno toto rozhodnutí, jímž stěžovateli nebyl udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zák. č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a rozhodnuto, že se na něho nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že odmítá námitku stěžovatele, že správní orgán nezjistil spolehlivě a úplně skutkový stav věci ohledně politické situace v Moldavsku. Je tomu tak proto, že povinnost zjistit skutečný stav věci má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které stěžovatel jako žadatel o azyl uvedl v průběhu správního řízení. Jiné důvody, které by bylo možno podřadit pod zákonné důvody pro udělení azylu, nemohl správní orgán sám vymýšlet a za tím účelem provádět i důkazy. Pokud se stěžovatel zúčastňoval demonstrací v Moldavsku jako stoupenec politického hnutí

Národní fronty a přitom mu bylo vyhrožováno stoupenci komunistů, kteří nebyli u moci, nešlo ještě o činnost, kterou by bylo možno podřadit pod ustanovení § 12 zákona o azylu. Projevení politických názorů účastí na demonstracích nelze samo o sobě, bez existence cíleného, státní mocí prováděného či podporovaného pronásledování jejich účastníků, ještě považovat za zastávání politických práv a svobod a výhrůžky stoupenců jiného politického názoru za pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu. Pronásledování totiž musí být takové intenzity, jež by tomuto zákonnému pojmu odpovídalo. V té době však stěžovatel nebyl ani členem Národní fronty a i v zemích, kde existuje vyspělá demokracie, je celkem běžné, že mezi účastníky různých, a to i protivládních demonstrací, dochází k názorovým střetům, často i ve fyzické formě. Stěžovatel ostatně ani neuvedl žádné konkrétní případy pronásledování účastníků protivládních demonstrací nebo stoupenců opozice a jeho tvrzení naopak svědčí o tom, že opoziční hnutí v Moldavsku v té době existovalo. Jelikož stěžovatelem uváděné skutečnosti nelze považovat za zastávání politických práv a svobod podle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, není možno logicky považovat za důvodné ani jím tvrzené obavy z pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud proto dovodil, že námitka stěžovatele ve vztahu ke skutkovému stavu týkající se politické situace v Moldavsku, by se mohla vztahovat jen k posouzení existence překážky vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu. Správní orgán však v tomto směru zjistil skutečný stav věci a právem dospěl k závěru, že uvedená překážka vycestování není dána. Zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA, země s vysoce vyvinutým demokratickým režimem, nelze považovat za neobjektivní a ovlivněnou jen politickými zájmy. Zpráva Ministerstva zahraničních věcí České republiky rovněž není podjatá a stěžovatel neprokázal a ostatně ani netvrdil, že je nepravdivá.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. stěžovatel odmítl závěry krajského soudu, pokud dospěl k tomu, že v jeho věci nebyly dány důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, ani shledány překážky vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu. Stěžovatel především namítal, že spatřuje důvod k podání kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. v tom, že byl pro svou podporu opozice proti prezidentu Voroninovi perzekuován, stíhán policií a jelikož mu hrozila internace, musel emigrovat a požádat o azyl. Pokud správní orgán i krajský soud v této situaci nespátrovaly pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, vadně posoudily právní otázku. Stěžovatel též namítal, že důvod k podání kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. vidí v tom, že při omezených možnostech účastníka řízení stran zajištění důkazů o perzekuci v zemi původu, správní orgán provedl dokazování nedostatečným způsobem a krajský soud tuto skutečnost ponechal zcela bez povšimnutí. Stěžovatel spatřuje důvod k podání kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. v postupu krajského soudu, který nevyvodil zákonné důsledky z toho, že správní orgán nedostatečným způsobem provedl dokazování ve věci a že rozhodnutí správního orgánu neodpovídá požadavkům ustanovení § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Ostatně sám krajský soud postupem podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. porušil zákon, protože již v žalobě navrhoval předvolání svědka a tlumočníka a neudělil tak souhlas s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání. Stěžovatel také vyjádřil nesouhlas se způsobem, jakým se krajský soud vypořádal s neexistencí překážek vycestování. Krajský soud přehlédl, že návrat do země původu nemůže být bezpečný vzhledem k chybějící ochraně ze strany policie a že stěžovateli hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení. Po zjištění, že požádal v České republice o azyl, bude podroben perzekuci, resp. administrativní šikaně ze strany milice a dalších státních orgánů. V této souvislosti přitom odkázal na zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv za rok 2003 ze dne 14. 3. 2004. Stěžovatel se proto domáhal vydání rozsudku, kterým by byl

zrušen rozsudek krajského soudu a věc vrácena k dalšímu řízení. Současně stěžovatel požádal, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek, neboť chce uplatňovat svá procesní práva u soudu osobně.

Ministerstvo vnitra ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele i na obsah vydaného správního rozhodnutí. Skutečný stav věci byl zjištěn přesně a úplně a podkladem pro toto zjištění byly zejména žádost stěžovatele o udělení azylu, pohovor se stěžovatelem a informace o zemi původu. Potíže stěžovatele pak nedosáhly takového charakteru a intenzity, aby je bylo možno považovat za pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. K přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Ministerstvo vnitra neshledalo důvody a navrhlo zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud nepovažuje za přípustnou námitku kasační stížnosti, v níž stěžovatel vytýká krajskému soudu, že nespatořoval pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu v tom, že stěžovatel byl pro svou podporu opozice proti prezidentu Voroninovi perzekuován, stíhán policií, hrozila mu internace a proto musel emigrovat a požádat o azyl a vidí v tom nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a důvod k podání kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V žalobě totiž stěžovatel tuto námitku nevzněl, a krajský soud se jí proto právem nezabýval a ani se jí nemohl zabývat. Je tomu tak proto, že podle ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. krajský soud přezkoumá napadené rozhodnutí jen v mezích žalobních bodů. Jestliže tuto námitku stěžovatel vznesl až v kasační stížnosti, je v tomto rozsahu kasační stížnost nepřipustná. Podle ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. totiž není kasační stížnost přípustná, opírá-li se mimo jiné o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Citované ustanovení tedy brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody než které uplatnil v řízení před krajským soudem, jehož rozsudek je přezkoumáván.

Nejvyšší správní soud nepovažuje za opodstatněnou ani další námitku, že při omezených možnostech účastníka řízení stran zajištění důkazů o perzekuci v zemi původu, správní orgán provedl dokazování nedostatečným způsobem a krajský soud tuto skutečnost ponechal zcela bez povšimnutí, v čemž stěžovatel spatřuje důvod k podání kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Přestože je tato námitka zcela nekonkrétní a ve své podstatě v rozporu s požadavky ustanovení § 106 odst. 1 s. ř. s., třeba poukázat na správný závěr krajského soudu, který k této problematice vyslovil v odůvodnění napadeného rozsudku. Jelikož byl pohovorem zjištěn důvod žádosti stěžovatele o udělení azylu, který pod zákonný důvod zařadit nelze, není a ani nemůže být námitka o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu opodstatněná. Povinnost zjistit skutečný stav věci má v tomto případě správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které stěžovatel jako žadatel o azyl uvedl v průběhu správního řízení. Námitka ve vztahu ke skutkovému stavu týkající se politické situace v Moldavsku nebyla v dané věci právně relevantní pro posouzení možnosti udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, protože stěžovatelem tvrzené skutečnosti nnesvědčily o jeho pronásledování v Moldavsku z důvodu uplatňování politických práv a svobod. V této souvislosti je třeba poukázat i na ustálenou

judikaturu Nejvyššího správního soudu, která potvrzuje správnost závěru krajského soudu. Podle ní má správní orgán povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. Ze žádného ustanovení zákona o azylu, ani jiného zákona, nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci podle § 32 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“) má proto správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Pokud tedy správní orgán umožnil stěžovateli sdělit v žádosti a v protokolu o pohovoru všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Správní orgán standardně vycházel při svém rozhodování ze žádosti stěžovatele o udělení azylu, z jeho výpovědi učiněné v rámci protokolu o pohovoru a z informací o zemi původu stěžovatele (zprávy Ministerstev zahraničních věcí USA a České republiky), které jsou obsahem správního spisu.

Nejvyšší správní soud nemůže souhlasit ani s námitkou, v níž stěžovatel jednak vytýká krajskému soudu, že nevyvodil zákonné důsledky z nedostatečného dokazování správním orgánem ve věci samé a že rozhodnutí správního orgánu neodpovídá požadavkům ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu a jednak, že sám postupem podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. porušil zákon (již v žalobě stěžovatel navrhoval předvolání svědka a tlumočnicka a neudělil tak souhlas s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání), v čemž stěžovatel spatřuje důvod k podání kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

I zde platí, že námitky ve vztahu ke správnímu orgánu jsou zcela nekonkrétní a ve své podstatě v rozporu s požadavky ustanovení § 106 odst. 1 s. ř. s. Pokud jde o první námitku týkající se rozsahu dokazování, je třeba odkázat na předchozí závěry k této problematice, které jsou uvedeny shora, kde byla řešena otázka rozsahu dokazování. Pokud jde o druhou námitku týkající se rozporu odůvodnění správního rozhodnutí s ustanovením § 47 odst. 3 správního řádu, v odůvodnění obou správních rozhodnutí je uvedeno, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byly vedeny správní orgány při hodnocení důkazů a na základě jakých předpisů rozhodovaly. Z odůvodnění obou rozhodnutí je tedy seznatelné, které skutečnosti vzaly správní orgány za podklad svého rozhodnutí, proč považovaly skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy za vyvrácené, proč považovaly námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, jakými úvahami se řídily při hodnocení důkazů a podle které právní normy rozhodly (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č. j. 6 A 48/92 - 23). Naprosto nedůvodná je námitka, že krajský soud porušil ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. I když ze žaloby nevyplývá, že by v ní stěžovatel navrhoval výslech svědka, krajský soud v této věci nařídil ústní jednání na dny 14. 9. 2004, 26. 10. 2004 a 30. 11. 2004. Při posledním ústním jednání se stěžovatel nedostavil, ačkoliv bylo doručení vykázano, a krajský soud proto vyhlásil rozsudek. Je proto v rozporu se skutečností a obsahem soudního spisu tvrzení stěžovatele, že krajský soud porušil ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. a rozhodnul o věci samé bez jednání.

Nejvyšší správní soud nesouhlasí ani s námitkou, v níž stěžovatel brojí proti způsobu, jakým se krajský soud vypořádal s neexistencí překážek vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu. Tvrzení stěžovatele, že mu při návratu do Moldavska hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení je hypotetické a zcela nekonkrétní. V žalobě stěžovatel pouze obecně namítal, že v Moldavsku panují takové poměry, které mu nedovolují vrátit se zpět, čímž zřejmě myslel politickou situaci, s níž nesouhlasil. Tuto námitku nijak

nekonkretizoval a ani nedokládal existenci překážek vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu. Za tohoto stavu nelze v kasační stížnosti důvodně vytýkat, že se krajský soud nedostatečně vypořádal se závěrem správního orgánu o neexistenci překážek vycestování, jestliže shledal výrok podle ustanovení § 91 zákona o azylu správným. Je tomu tak proto, že nebyly zjištěny žádné překážky předpokládané v tomto ustanovení, jenž by bránily stěžovateli v návratu do vlasti. Tvrzení stěžovatele až v kasační stížnosti, že při vycestování zpět do Moldavska mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, bez uvedení jakýchkoliv konkrétních obav a podkladů, lze proto hodnotit jako účelové. Hypotetická je rovněž i námitka stěžovatele, že bude v Moldavsku podroben perzekuci, resp. administrativní šikaně ze strany státních orgánů po zjištění, že v České republice požádal o azyl. Správní orgán i krajský soud opodstatněně odkázaly na zprávu Velvyslanectví České republiky v Bukurešti ze dne 14. 4. 2001, podle níž žadatelé o azyl nemají po návratu zásadní problémy a že nejsou ani známy případy trestního stíhání těchto osob. Ostatně i první náměstek ministra vnitra v písemném vyjádření k žalobě ze dne 5. 1. 2004 potvrdil, že Ministerstvu vnitra není známa žádná zpráva, která by potvrzovala cílené pronásledování opozice ze strany komunistické strany.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelem podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu